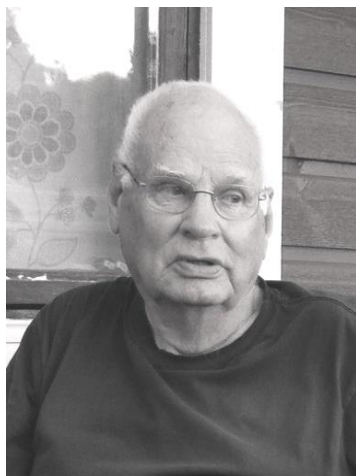

Min ungdom på Söder

Barntillsyn

Sten Mehler

BARNTILLSYN

Jag har aldrig upplevt kommunal barntillsyn. Det spelar ingen roll om jag var hemma i min familj på Söder i Stockholm eller om jag vistades i mitt sommarhem i Småland. Det fanns alltid vuxna människor i min närhet.

I kvarteret där vi bodde var min tillvaro trygg ute bland mina kamrater. Det fanns oskrivna lagar som vi fick med oss hemifrån och som delades av alla. Mammorna var hemma och skötte hemmen och de oftast stora barnkullarna. Om någon av dem måste bege sig från hemmet under en kortare tid bad man någon granne att ”kasta ett getöga” på ungarna. Det funkade alltid och barnen kunde vara trygga. Papporna gick till sina arbetsplatser med unikaboxarna tidigt på morgnarna.

Mitt sommarhem bestod av ett lantbruk. Där var man redan när man vaknade på sin arbetsplats. Jag var tio år yngre än den näst yngste i Släthult, byn där jag bodde. Ingen sade åt mig att nu ska du arbeta med något. Jag fick vara med ute när de andra jobbade och leka efter eget huvud. Jag ville gärna försöka mig på de arbets-uppgifter som fanns. Först prövade jag enklare sysslor för att efter hand komma in på sådana som krävde lite mer av både kropp och huvud. Min familj fanns alltid nära och hjälpte mig när det behövdes. Man blev en i laget.

I det följande ska jag berätta om vad jag erbjöds i avsaknaden av central barninlämning.

Min första inkomst. Jag var fyra år gammal när jag fick lov att leka på gården till huset som vi bodde i. Om jag stannade på trottoaren framför huset fick jag vara även där. Jag var mycket lydig och lämnade aldrig dessa områden ensam.

Under vårt hus fanns det ett garage. Det var spännande att kika ner i dess mörker. En dag funderade jag på vad som fanns där nere i mörkret, så jag traskade ner och fann ett stort rum med en massa paket och andra saker. Några karlar som arbetade där hade rast och satt på lastkajen och vilade sig. Jag vet inte hur det kom sig, men jag tyckte väl att de behövde ha lite paus-underhållning, så jag sjöng ett par visor för dem. Detta uppskattades av gubbarna som applåderade och samlade ihop några småmynt som de gav mig för mitt upp-trädande.

Min mamma blev förskräckt och förvånad över min rikedom och undrade varifrån den kom. Jag berättade att jag hade fått dem av de snälla gubbarna i garaget, när jag sjöng för dem. Raskt fick jag tillsammans med min ängsliga mor en ny promenad ner i garaget. Jobbarna berättade att slantarna hade de gett mig för den trevliga pausunderhållningen. Jag fick behålla hela kapitalet.

Min syster Inger var ett par år äldre än jag och visste hur pengar kunde användas. Hon tog med mig till mjölkaffären på hörnet av kvarteret. Där berättade hon för mig att man kunde byta slantar mot godis. Jag ville ha mina pengar kvar, så jag ville bara gå hem med dem. Inger hade en bra förmåga att berätta hur underbart gott lite lösgodis kunde smaka. Jag föll för frestelsen och bytte pengarna mot några sega kolor. Dom var snabbt uppätta, för

snasket måste enligt Inger delas rättvist! Jag tror att jag fortfarande saknar de småmynt som jag tjänat på mitt första framträdande som artist.

En kamrat. Det var när jag lekte på trottoaren utanför huset som jag först fick kontakt med henne. Det var en söt flicka som hade mörkt hår och bruna ögon. Hon var något äldre än jag och mycket snäll. Vi kunde sitta tillsammans och leka länge. Ibland var för sig och ibland tillsammans. Jag följde med henne upp till den lägenhet där hon bodde. Den låg ett par trappor upp i huset. Där fortsatte vi våra lekar. Hon var mild och rar och hjälpte mig när jag klumpade mig med något.

Zenjas, jag vet inte hur namnet stavades, mamma lät oss hållas. När de åt bjöds även jag på mat. En dag när jag varit hemifrån länge ringde min mamma på och undrade om jag hade syntts till. Hon blev genast lugn och glad över att jag hade hittat en kamrat.

Jag tyckte att jag fått ett nytt namn när Zenjas far och bröder kom hem och sa ”Tjao, Danno”. Jag hälsade och vi fick fortsätta med vår lek.

Plötsligt måste vi flytta till en större lägenhet för det skulle bli tillökning i familjen. Zenja och jag skildes åt. Det var ingen som frågade vad vi ville. Jag mindes min bästa kamrat och vän mycket länge. Minnet av vår tid tillsammans lever på sätt och vis än, för jag tror nog att hon var min första omedvetna kärlek.

Ungdomsgårdar. Första gången jag hörde talas om ungdomsgårdar var jag för gammal för att kunna ha någon

glädje av dem. Jag vet inte hur jag har kunnat leva utan tillgång till barnstugor, fritidshem och ungdomsgårdar. Man lämnade inte bort barn på den tid när mammorna gick hemma och drog så gott dom kunde efter sina tidiga morgonpass som städtanter på något kontor. Min mycket oförsiktiga uppväxt har gjort mig till en ganska tillkrånglad individ, som hankat sig fram efter de förutsättningar som gavs!

I **Kindergarten**
mottagas till höstterminen såsom elever
2 a 3 **unga flickor** med elemen-
tarbildning, hvilka framför allt ega
kärlek till barn samt hafva intresse och
fallenhet för deras sysselsättande och
uppfostran.
Närmare upplysningar lämnas af
undertecknad, som träffas under Maj
månad 4—5 e. m.
MARIA MOBERG.
Skoln. 18. (19122)

Ett drömjobb?

Alldeles utan tillsyn av utomstående människor var jag ändå inte. Vid ett par tillfällen blev min mor intagen på sjukhus och då lämnades jag bort. När jag var fyra år

tillbringade jag några dagar i en kindergarten av tysk modell. Det var inte roligt! Man skulle leka och vara glad på bestämda tider. Viktigast av allt tycktes vara att man måste sova ett tag mitt på dagen. Då drog man för gardinerna, tog fram någon sorts liggunder lag och sa: ”Nu måste ni vara tysta och sova!” Jag tyckte att det var slöseri med tid, när man i stället kunde ha lekt själv i lugn och ro. Mamma blev ganska fort kry igen så jag slapp eländet med beordrad lek och sömn.

En grupp ungar

Vid ett annat tillfälle blev jag inlämnad till Nybodahemmet på förvaring. Det blev bara ett par dagars vistelse där, för jag fick scharlakansfeber och fraktades i ambulans till Epidemisjukhuset vid Roslagstull för isolering och tillfriskning. Kontakterna vid besöken skedde genom dubbla glasfönster och hessa människor.